

VÝROČNÁ SPRÁVA LEPŠEJ REGULÁCIE V SEKTORE MSP ZA ROK 2020

Zakladatelia Slovak Business Agency

OBSAH

1. Úvod	3
2. Vybrané štatistické ukazovatele vo vzťahu k agende lepšej regulácie	7
3. Legislatívne zmeny roka 2020 v s vplyvom na podnikateľské prostredie	15
4. Závbery a odporúčania	19

1. ÚVOD

Čo znamená pojem „lepšia regulácia“ vo vzťahu k podnikateľskému prostrediu?

- Súhrn činností zameraných na znižovanie neprimeranej regulačnej záťaže podnikov a zlepšovanie podnikateľského prostredia v Slovenskej republike s dôrazom na mikropodniky, malé podniky a stredné podniky (MSP).

Kto zabezpečuje tieto činnosti?

- [Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky](#) (MH SR) ako národný koordinátor agendy lepšej regulácie, pričom časť právomocí bola zverená do rúk [Slovak Business Agency](#) (SBA) ako kľúčovej a najstaršej špecializovanej inštitúcii z hľadiska podpory MSP na Slovensku, a to konkrétne jej právno-analytického odboru s názvom [Centrum lepšej regulácie](#) (CLR).

O aké činnosti ide?

- posudzovanie a kvantifikácia vplyvov navrhovaných (ex-ante) a existujúcich právnych predpisov (ex-post) a materiálov nelegislatívnej povahy prostredníctvom analýzy nákladov a prínosov jednotlivých možností a spôsobov regulácie na podnikateľské prostredie s dôrazom na MSP,
- vypracovanie návrhov opatrení na zníženie regulačnej záťaže MSP na účely zvýšenia konkurencieschopnosti podnikateľského prostredia a hospodárskeho rastu,
- realizácia testu vplyvov na mikropodniky, malé podniky a stredné podniky - tzv. Test MSP, ktorý na základe poverenia MH SR vykonáva CLR,
- pomoc pri presadzovaní a zohľadňovaní špecifických požiadaviek mikropodnikov, malých podnikov a stredných podnikov, najmä v konzultačnom procese,
- hodnotenie nadmerných a neopodstatnených požiadaviek slovenskej legislatívy vytvorených pri preberaní právnych predpisov Európskej únie (tzv. efekt gold-platingu).

Aký je právny základ pre vykonávanie vyššie uvedených činností?

- Základom pre vykonávanie vyššie uvedených činností je [zákon č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania](#) (zákon o podpore MSP, konkrétne § 9 - 10) a tzv. [Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov](#) (Jednotná metodika).

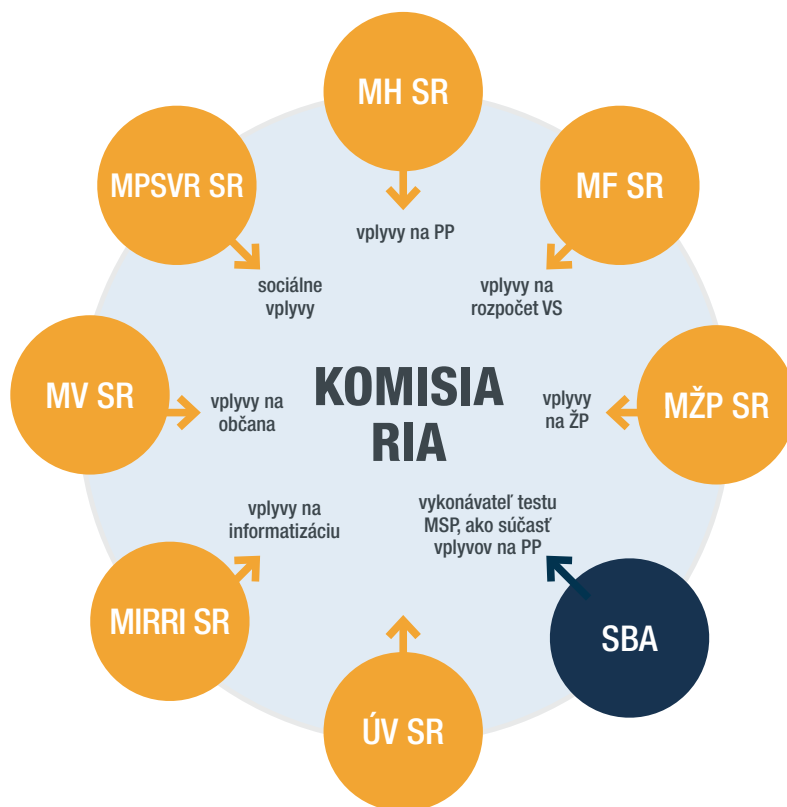

Čo je Centrum lepšej regulácie (CLR)?

- Špecializovaný právno-analytický odbor zriadený v rámci agentúry Slovak Business Agency v nadväznosti na plnenie cieľov, ktoré predpokladá iniciatíva Európskej únie na podporu malého a stredného podnikania, známa pod názvom Small Business Act.
- Je tvorený tímom odborníkov z oblasti legislatívy a merania dopadov regulácií na podnikateľské prostredie (tzv. Business Impact Assessment), ktorých poslaním je prostredníctvom plnenia úloh zverených CLR znižovať neprimeranú regulačnú záťaž MSP a zlepšovať podnikateľské prostredie na Slovensku.

Aké úlohy má CLR?

- Hlavné úlohy CLR vo vzťahu k posudzovaniu novo prijímaných regulácií vyplývajú predovšetkým z Jednotnej metodiky, ako aj zo zákona o podpore MSP.
- Na základe Jednotnej metodiky je CLR v zastúpení SBA členom Stálej pracovnej komisie legislatívnej rady vlády pre posudzovanie vybraných vplyvov (Stála pracovná komisia, alebo aj Komisia), kde je gestorom vplyvov predkladaných materiálov na MSP. Čiastkové stanovisko CLR k predloženému materiálu je prebrané do stanoviska Stálej pracovnej komisie v časti „vplyv na podnikateľské prostredie“, ktoré je súčasťou materiálu predloženého na rokovanie vlády.

Ako vyzerá legislatívny proces a aké úlohy v ňom má CLR?

Legislatívny proces, ako aj postavenie CLR v ňom, môžeme bližšie vidieť na infografike uvedenej nižšie. CLR sa do legislatívneho procesu zapája od jeho úplného začiatku, t.j. od prípravy materiálu a posúdenia vplyvov až po tzv. záverečné posúdenie:

- CLR sa účastní na konzultáciách k pripravovaným materiálom legislatívnej a nelegislatívnej povahy, tlmočí požiadavky MSP, upozorňuje na možné vplyvy materiálov na MSP a navrhuje alternatívne riešenia danej problematiky s cieľom znižovať regulačnú záťaž MSP,
- v prípade potreby vypracováva na základe rozhodnutia MH SR Test MSP, vrátane kvantifikácie vplyvov,
- v rámci predbežného pripomienkového konania (PPK) vyhodnocuje ako člen Stálej pracovnej komisie a gestor vplyvov na MSP kvalitu vypracovania predloženého materiálu, a to najmä doložky vybraných vplyvov a analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie,
- v medzirezortnom pripomienkovom konaní (MPK) predkladá obsahové pripomienky k predloženým materiálom s cieľom minimalizovať záťaž MSP,
- v prípade, že materiál dostal v rámci PPK nesúhlasné stanovisko Komisie, resp. jeho podoba sa výrazne zmenila po MPK, je materiál predložený na záverečné posúdenie, v rámci ktorého CLR opäť posudzuje kvalitu vypracovania predloženého materiálu.

AKO SA RODÍ REGULÁCIA?

Proces prijímania regulácie

1.

Príprava materiálu a konzultácie

2.

Vypracovanie Doložky vplyvov a Analýz vplyvov

3.

Predbežné pripomienkové konanie

4.

Medzirezortné pripomienkové konanie

5.

Záverečné posúdenie

6.

Rokovanie vlády

7.

Rokovanie parlamentu

8.

Podpísanie prezidentom

9.

Uverejnenie v zbierke zákonov

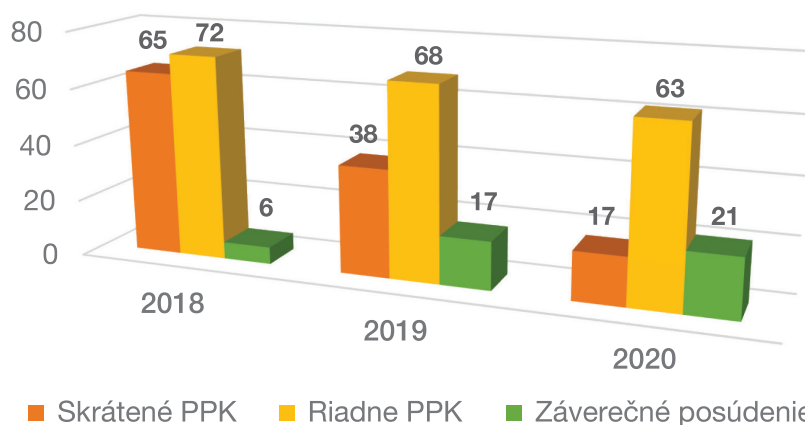
10.

Účinnosť

2. VYBRANÉ ŠTATISTICKÉ UKAZOVATELE VO VZŤAHU K AGENDE LEPŠEJ REGULÁCIE

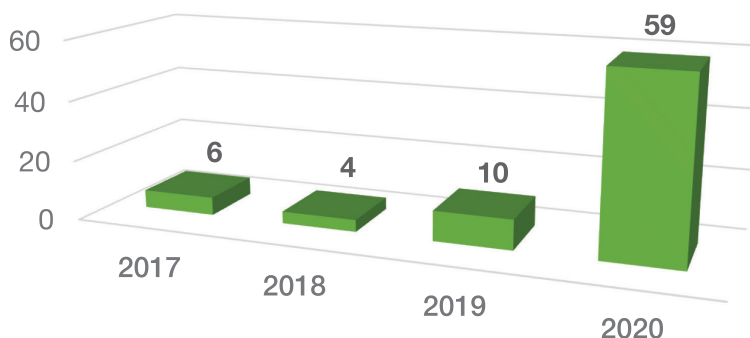
V období od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 CLR registrovalo v rámci svojho členstva v Stálej pracovnej komisii **264 predložených materiálov** (vrátane zverejnenia predbežnej informácie a oznámenia o začatí výkonu konzultácií s podnikateľskými subjektmi), z toho **101 malo vplyv na podnikateľské prostredie**. Materiály boli predkladané na predbežné pripomienkové konanie (skrátené a riadne PPK) a na záverečné posúdenie (ZP).

Počet materiálov predložených Komisii s vplyvom na podnikateľské prostredie

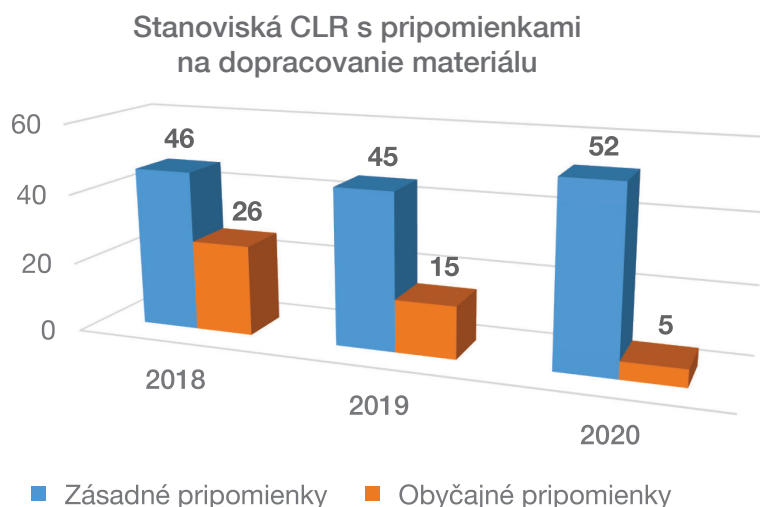
V porovnaní s rokom 2019 **klesol počet materiálov s vplyvom na podnikateľské prostredie zo 123 na 101**. Dôvodom tohto poklesu je s najväčšou pravdepodobnosťou vplyv pandémie ochorenia COVID-19, vďaka ktorej bol vyšší počet legislatívnych návrhov schvaľovaný v skrátanom legislatívnom konaní – celkovo až **59 zákonov bolo prijatých v skrátanom legislatívnom konaní (SLK) v roku 2020**, a teda nebolo predložených Stálej pracovnej komisii na posúdenie a bolo tak vynechané povinné pripomienkovanie legislatívneho návrhu. Túto hypotézu do veľkej miery podporuje aj graf znázornený nižšie, ktorý znázorňuje počet zákonov schválených v skrátanom legislatívnom konaní v Národnej rade Slovenskej republiky (NR SR) v rokoch 2017 – 2020. **V porovnaní s rokom 2019 tak narástol počet materiálov schválených v SLK o takmer šesťnásobok!**

Počet zákonov schválených v skrátanom legislatívnom konaní

V rámci posudzovania vplyvov uplatnilo CLR v minulom roku pripomienky k celkovo **57 materiálom**, pričom k **52 materiálom boli uplatnené zásadné pripomienky a k 5 materiálom boli uplatnené obyčajné pripomienky**. V prípade udelenia zásadných pripomienok možno stanovisko CLR považovať za „nesúhlasné“, v prípade udelenia obyčajných pripomienok možno stanovisko CLR považovať za „súhlasné“.

s návrhom na dopracovanie“. Zásadné pripomienky CLR udelilo v prípade, že v predložennom materiáli absentovali viaceré dôležité náležitosti podľa Jednotnej metodiky (napr. absencia analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie v prípade materiálu s identifikovaným vplyvom na podnikateľské prostredie, absentujúci popis a vyčíslenie novo zavádzaných povinností, nevyhodnotenie procesu konzultácií s podnikateľskými subjektami a pod.). Obyčajné pripomienky udelilo CLR v prípade, ak predložené materiály vykazovali len malé nedostatky (napr. predkladateľ návrhu popísal a kvantifikoval vplyvy, no nie nevyhnutne v plnom rozsahu). V roku 2019 CLR uplatnilo pripomienky k celkovo 61 materiálom, pričom k 45 materiálom boli uplatnené zásadné pripomienky a k 16 materiálom boli uplatnené obyčajné pripomienky. V roku 2020 však predkladatelia **porušili proces posudzovania vplyvov podľa Jednotnej metodiky až v 10 prípadoch**, pričom v roku 2019 to bolo len 6 prípadov. Zároveň však nemožno hovoriť o jasnom trende, nakoľko v roku 2018 predkladatelia porušili proces podľa Jednotnej metodiky až v 9 prípadoch.

Aj v roku 2020 pretrvával v rámci materiálov predložených na posúdenie Stálej pracovnej komisii **trend nedostatočného vyčísľovania nákladov** – zo 101 materiálov s identifikovaným vplyvom na podnikateľské prostredie **vyčísľili predkladatelia vplyvy iba v 23 prípadoch**, čo predstavuje niečo menej než 23 %. V porovnaní s rokom 2019 teda došlo k zhoršeniu, nakoľko predkladatelia vyčísľili v roku 2019 pri 123 materiáloch s vplyvom na podnikateľské prostredie vplyvy v 37 prípadoch, čo predstavuje niečo vyše 30 %.

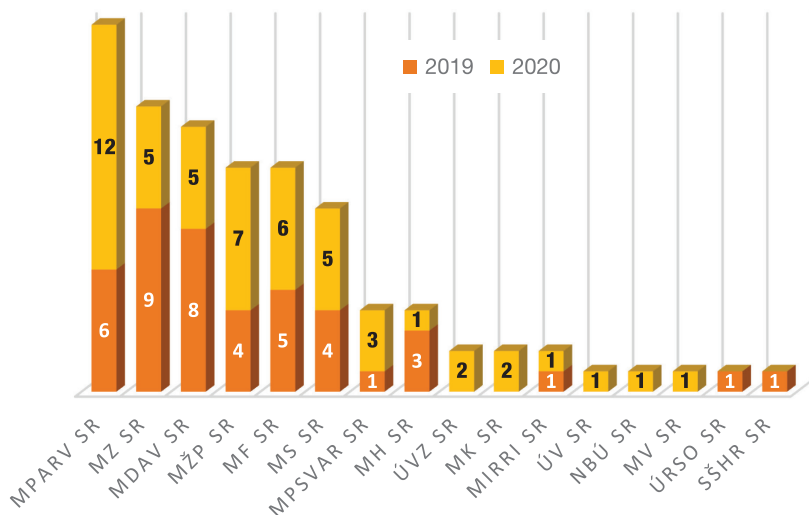
	Náklad	Úspora	Suma (netto)
Priame finančné náklady	119 912 887,17 €	-92 500,00 €	119 820 387,17 €
Nepriame finančné náklady	6 209 813,00 €	-15 840,00 €	6 193 973,00 €
Administratívne náklady	418 358,00 €	-2 537 822,60 €	-2 119 464,60 €
Spolu	126 541 058,17 €	-2 646 162,60 €	123 894 895,57 €

Z dôvodu veľmi nízkeho počtu materiálov s vyčíslením vplyvov nevieme objektívne zhodnotiť **celkový vplyv predkladaných materiálov na podnikateľské prostredie**. Celkové vyčíslené náklady vo vyššie uvedených 23 prípadoch však činili **takmer**

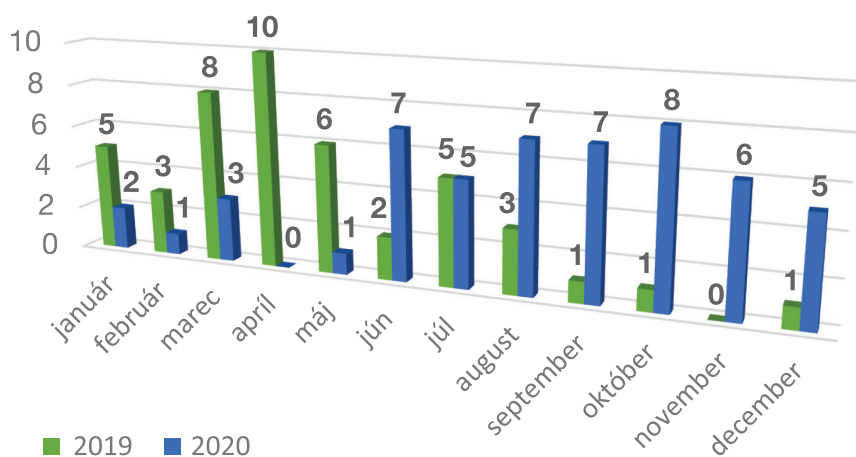
124 mil. €, čo je vzhľadom na nepriaznivé okolnosti vyvolané pandemiou ochorenia COVID-19 nezanedbateľné číslo.

Čo sa týka **stanovísk so zásadnými pripomienkami** (t.j. nesúhlasných) **udelených jednotlivým rezortom zo strany CLR**, najviac ich v roku 2020 bolo udelených Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (9), Ministerstvu životného prostredia SR (7) a Ministerstvu financií SR (7). Najčastejším dôvodom udelenia nesúhlasných stanovísk bolo absentujúce alebo nedostatočné vyznačenie a popis vplyvov predkladaných materiálov na podnikateľské prostredie.

Nesúhlasné stanoviská podľa rezortov

Nesúhlasné stanoviská podľa mesiacov

Čo sa týka **stanovísk so zásadnými pripomienkami** (t.j. nesúhlasných) **udelených zo strany CLR podľa kalendárnych mesiacov**, v roku 2020 ich bolo najviac udelených v októbri (8), pričom v roku 2019 to bolo v apríli (10). Ak sa pozrieme na graf nesúhlasných stanovísk podľa mesiacov za roky 2019 a 2020, nevieme rozoznať jasný trend. V roku 2019 bolo najviac nesúhlasných stanovísk vydávaných začiatkom roka, v roku 2020 ich zase bolo najviac vydávaných koncom roka.

CLR počas celého roka sleduje aj **plnenie tzv. zásad lepšej regulácie**, ktoré sa nachádzajú v časti III. Jednotnej metodiky, a ktoré by sme mohli v krátkosti zhrnúť nasledovne:

1. Dostatočne **zreteľne naformulovať obsah predbežnej informácie**, aby z nej bolo možné posúdiť, či materiál predpokladá vplyvy na podnikateľské prostredie.

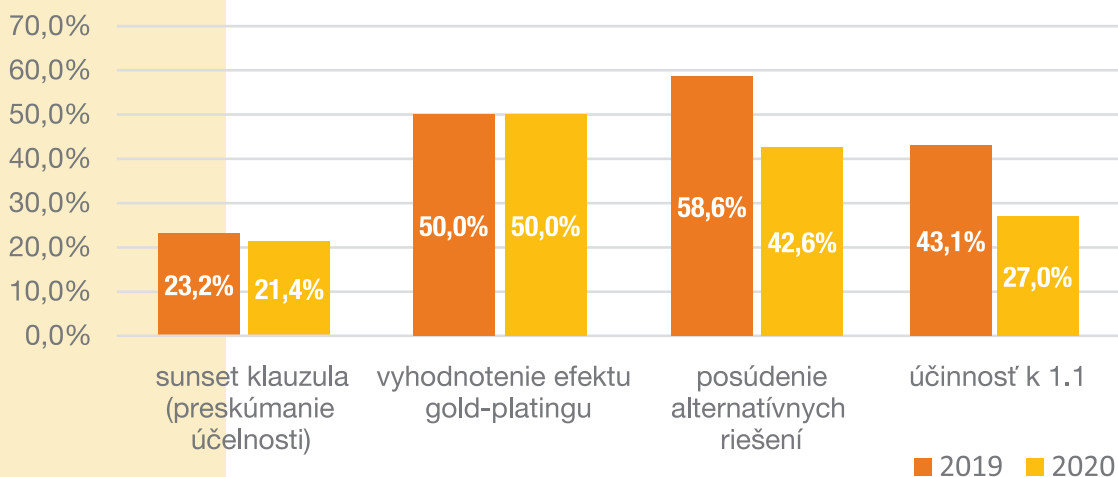

2. Určiť, na aké **veľkostné kategórie podnikov** bude mať navrhovaný materiál vplyv.
3. Kvantifikovať približný počet dotknutých podnikateľských subjektov.
4. **Uskutočniť a reálne vyhodnotiť konzultácie** s podnikateľskými subjektmi.
5. Zvážiť zavedenie **zjednodušených režimov pre MSP**.
6. Zaviesť princíp **one in – one out** (nezvyšovanie celkovej regulačnej záťaže) a **jednotný dátum účinnosti regulácie** (ideálne raz ročne k 1.1.).
7. Vyhnúť sa **efektu gold-platingu**, t.j. preberaniu smerníc EÚ do právneho poriadku SR v prísnejšej forme než je nevyhnutné.
8. **Kvantifikovať celkové náklady** regulácie.
9. **Prehodnocovať už účinnú reguláciu** v pravidelných časových intervaloch (preskúmanie účelnosti napr. po 5 rokoch od nadobudnutia účinnosti).

Dodržiavanie vybraných zásad lepšej regulácie sa v porovnaní s rokom 2019 **mierne zhoršilo**. Zatiaľ čo preskúmanie účelnosti a vyhodnotenie efektu gold-platingu sa zásadne nezmenilo, predkladatelia v menšej miere posudzovali alternatívne riešenia zadefinovaného problému (medziročný pokles o 16 %). Zároveň klesol aj podiel regulácií účinných k 1. januáru kalendárneho roka (pokles o 16,1 %). Treba ale aj podotknúť, že v praxi sa zásady lepšej regulácie **oddržiavajú len veľmi formálne**. V prípade uvedeného preskúmania účelnosti (tzv. sunset klauzula) v drvivej väčšine prípadov nejde o určenie presného dátumu, ide len o konštatovanie predkladateľa v rámci doložky vplyvov, že účelnosť bude v budúcnosti preskúmaná. Rovnako formálne sa uplatňuje aj princíp posudzovania alternatívnych riešení, keď predkladatelia v drvivej väčšine prípadov považujú za alternatívne riešenie výlučne ponechanie súčasného, teda nulového variantu.

Dodržiavanie zásad lepšej regulácie*

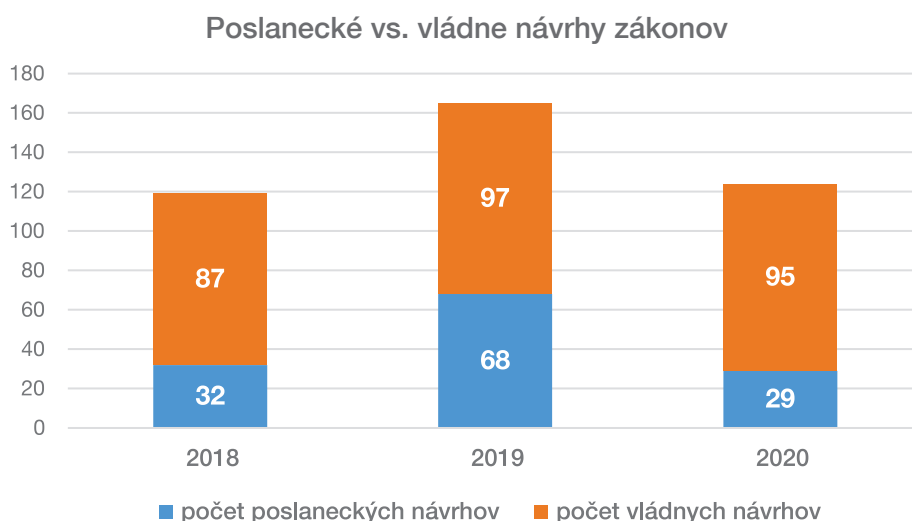

* podiel materiálov, ktoré dodržali uvedené zásady lepšej regulácie na celkovom počte materiálov

CLR taktiež každoročne skúma, **s akou frekvenciou sa každoročne mení 10 najdôležitejších zákonov pre MSP**. V roku 2020 nadobudlo účinnosť celkovo 42 noviel nižšie uvedených zákonov, čo je o 8 novelizačných dátumov viac ako v roku 2019, keď ich bolo 34. Vzhľadom na potrebu minimalizovať ekonomické škody spôsobené vplyvom pandémie COVID-19 je však pochopiteľné, že zákony v roku 2020 boli menej častejšie než rok predtým.

Názov právneho predpisu	Počet novelizačných dátumov od 1.1. do 31.12.2018	Počet novelizačných dátumov od 1.1. do 31.12.2019	Počet novelizačných dátumov od 1.1. do 31.12.2020
Obchodný zákonník	3	1	2
Zákon o dani z pridanej hodnoty	1	3	1
Zákon o dani z príjmov	5	8	5
Zákon o používaní elektronickej registračnej pokladnice	1	4	2
Zákon o správe daní (Daňový poriadok)	2	3	5
Zákon o účtovníctve	2	1	2
Zákon o obchodnom registri	3	2	1
Zákon o sociálnom poistení	10	5	15
Zákon o zdravotnom poistení	4	5	4
Zákonník práce	1	2	5
Počet noviel celkom	32	34	42
Priemerný počet noviel zákonov	2,67 za mesiac, t.j. takmer každých 11 dní v roku)	2,83 za mesiac, t.j. takmer každých 11 dní v roku)	3,5 za mesiac (t.j. takmer každých 8 dní v roku)

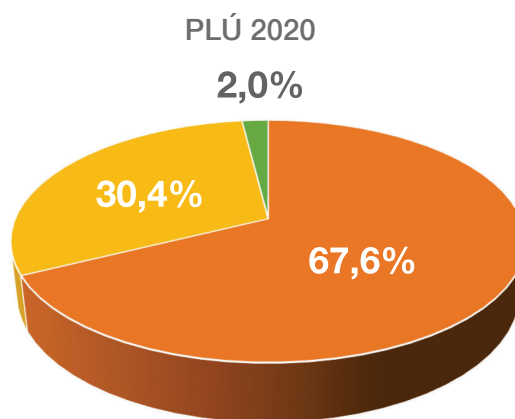
Čo sa týka **pomeru medzi poslaneckými a vládnyimi návrhmi zákonov**, aj v roku 2020 väčšinu zákonov schválených v NR SR predstavovali vládne návrhy zákonov. Celkový počet schválených zákonov v NR SR klesol v porovnaní s rokom 2019 o 41 (zo 165 na 124) a podiel vládnych zákonov vzrástol z takmer 59 % až na takmer 77 %. Proces posudzovania vplyvov, ako aj obsahové náležitosti legislatívnych návrhov podľa Jednotnej metodiky, sa však vzťahujú výlučne na vládne návrhy. Z tohto dôvodu nevieme objektívne kvantifikovať, akú dodatočnú regulačnú záťaž zavádzajú poslanecké návrhy zákonov. **Preto by bolo potrebné novelizovať § 68 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky (zákon o rokovacom poriadku NR SR) a zaviesť povinnosť vypracovať okrem paragrafového znenia a dôvodovej správy aj doložku vybraných vplyvov a príslušné analýzy vplyvov aj v prípade poslaneckých návrhov zákonov.** Rovnako považujeme za vhodné novelizovať aj §

1 ods. 2 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, aby sa pravidlá tvorby právnych predpisov, týkajúce sa napr. jazyka, obsahu, dátumu účinnosti, náležitostí právneho predpisu, ako aj pripomienkového konania, vzťahovali aj na poslanecké návrhy zákonov a návrhy zákonov podávané výbormi NR SR.

Čo sa týka **Plánu legislatívnych úloh vlády (PLÚ) za rok 2020**, tento obsahoval celkovo 102 opatrení, z toho 69 návrhov zákonov, 31 návrhov nariadení vlády a 2 návrhy legislatívneho zámeru zákona. Centrum lepšej regulácie identifikovalo potenciálny vplyv na podnikateľské prostredie **v prípade 27 materiálov**. Celkový počet materiálov v PLÚ, ktoré CLR hodnotilo, bolo 25 návrhov zákonov a 2 návrhy nariadení vlády. Vzhľadom k celko-

■ návrhy zákonov ■ návrhy nariadení vlády ■ návrh legislatívneho zámeru

vému počtu 101 materiálov predložených na posúdenie Stálej pracovnej komisii s vplyvom na podnikateľské prostredie môžeme vidieť, že výrazná väčšina materiálov s vplyvom na podnikateľov (viac než 73 %) nebola súčasťou PLÚ za rok 2020.

CLR je každoročne odborným konzultantom [ankety Byrokratický nezmysel roka](#), ktorú vyhlasuje Združenie mladých podnikateľov Slovenska a ktorá predstavuje platformu na zber podnetov od podnikateľov, ktorým v praxi vybrané regulácie spôsobili nemalé prekážky, a to bez zjavne opodstatneného dôvodu prijatia takejto regulácie. Cieľom tejto iniciatívy je, aby po zozbieraní podnetov od podnikateľov bola v spoločnosti a medzi vládnymi predstaviteľmi vyvolaná diskusia o opodstatnenosti tej-ktorej úpravy a zodpovedanie si otázky, či význam plnenia týchto povinností skutočne stojí za neúmerne vynaložené tak administratívne, ako aj finančné náklady zo strany podnikateľov. V roku 2020 vyzerala finálová desiatka podnetov nasledovne:

P. č.	Podnet	Stav
1.	Úrady chcú vedieť, kedy bude kvitnúť snežnica, ktorá ešte nie je zasiata	nevyriešené
2.	Vyhradený nákupný čas pre seniorov aj v predajniach pre jedného zákazníka	vyriešené
3.	Bezplatná pomoc príbuzných je v rodinných firmách nelegálnou prácou	čiastočne vyriešené
4.	Syr, ktorý vydrží mesiace, musí po dvoch dňoch do koša	nevyriešené
5.	Elektronizácia dokumentov vás môže vyjsť draho	nevyriešené
6.	Daň z testovania zamestnancov na koronavírus	vyriešené
7.	Chcete dodržiavať predpisy, štátnemu úradu musíte zaplatiť za ich znenie	nevyriešené
8.	Hygiena musí opakovane schvaľovať priestory aj pri pokračovaní v rovnakej prevádzke	nevyriešené
9.	Slovenský predajca vám respirátor nepredá, od zahraničného žiadny problém	vyriešené
10.	Jeden zákon SBS-károm zakazuje maskovanie tváre, iný im prikazuje rúška	nevyriešené
Výsledok		3/10

Už v súčasnosti sa podarilo úplne vyriešiť 3 a čiastočne vyriešiť 1 z 10 finálových podnetov roka 2020¹. Čo sa týka úspešnosti riešenia predkladaných podnetov zo strany zákonodarcov, za 9 rokov ankety vyzerala situácia ku koncu roka 2020 nasledovne:

- » 9 ročníkov ankety (2012 – 2020)
- » 90 zaťažujúcich opatrení
- » 18 vyriešených podnetov
- » 11 čiastočne vyriešených podnetov
- » **32 % úspešnosť riešenia podnetov**

¹ Ku dňu vydania Výročnej správy lepšej regulácie za rok 2020.

3. LEGISLATÍVNE ZMENY ROKA 2020 S VPLYVOM NA PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

CLR na dennej báze monitoruje legislatívne zmeny a zaznamenáva tie, ktoré majú vplyv na podnikateľské prostredie, s dôrazom na MSP. Nasledovný zoznam uvádza legislatívne zmeny s vplyvom na MSP.

Účinnosť v roku 2020

Za rok 2020 sa stali účinné nasledujúce, z pohľadu CLR z hľadiska vplyvov na MSP, negatívne opatrenia:

- ✎ zvýšenie sumy minimálnej mzdy zo súčasných 520 € na 580 €
- ✎ každoročné zvyšovanie odvodov pre SZČO
- ✎ povinné elektronické zapisovanie vybraných údajov do OR SR (rodné číslo alebo iný identifikátor FO, t.j. číslo občianskeho preukazu alebo pasu pre spoločníkov)
- ✎ úprava postupu pri likvidácii, zavedenie preddavku na likvidáciu vo výške 1500 € a zavedenie minimálnej dĺžky likvidácie 6 mesiacov po oznámení o vstupe spoločnosti do likvidácie
- ✎ zavedenie nového druhu daňovej exekúcie – zadržanie vodičského preukazu
- ✎ zastavovanie starých a nevymožiteľných exekúcií, za ktoré veriteľ musí uhradiť poplatok
- ✎ povinnosť vlastníka budovy vybaviť ju nabíjacími stanicami pre elektromobily
- ✎ rozšírenie právomoci kontrolného orgánu pri daňovej kontrole – daňový úrad môže výkon daňovej kontroly rozšíriť aj o kontrolu dodržiavania ustanovení iných predpisov (napr. zákona o účtovníctve)
- ✎ týždeň dovolenky navyše pre zamestnancov starajúcich sa o dieťa
- ✎ zvýšenie príspevku zamestnávateľa s viacmennou prevádzkou na nájomné zamestnanca

A naopak, za rok 2020 sa stali účinné nasledujúce, z pohľadu CLR z hľadiska vplyvov na MSP, pozitívne opatrenia:

- ✎ úprava zamestnávania rodinného príslušníka bez uzatvorenia riadneho pracovnoprávneho vzťahu – zamestnávanie rodinného príslušníka už nebude nelegálne pre jednoosobové s.r.o.
- ✎ zníženie sadzby dane z príjmov na 15 % pre PO a SZČO, ktorých ročný príjem nepresiahne 100 000 eur

- ↳ zníženie sadzby DPH na úroveň 10 % na niektoré noviny, časopisy a periodiká
- ↳ zvýšenie hranice pre platenie preddavkov u fyzických a právnických osôb z 2 500 eur na 5 000 eur
- ↳ rozšírenie zoznamu tovarov so zníženou 10 % sadzbou DPH na niektoré tzv. zdravé potraviny (najmä ovocie a zelenina)
- ↳ vyšší odpočet nákladov a výskum a vývoj vo výške 200 %
- ↳ zavedenie možnosti elektronického doručovania dokumentov súvisiacich s daňou z príjmov zamestnancom
- ↳ elektronizácia obchodného registra, vrátane povinných elektronických podaní registrovým súdom
- ↳ zúženie povinnosti overenia individuálnej účtovnej závierky audítorom, t.j. povinnosť auditu bude mať menej subjektov
- ↳ zavedenie inštitútu investičného zámeru na podporu podnikania v cestovnom ruchu a zakotvenie možnosti poskytnutia investičnej pomoci v cestovnom ruchu (formou dotácie na dlhodobý (ne)hmotný majetok, úľav na dani z príjmov, príspevku na vytvorené nové pracovné miesta)
- ↳ obmedzenie plynutia premlčacích a prekluzívnych lehôt, ako aj procesných lehôt (zákonných lehôt a lehôt určených súdmi), predĺženie lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, umožnenie rozhodovania per rollam, zákaz výkonu záložného práva a výkonu dražby z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19
- ↳ zavedenie rôznych opatrení vo finančnej a daňovej oblasti za účelom zmiernenia negatívnych následkov pandémie ochorenia COVID-19 (napr. odklad povinnosti podať daňové priznanie a platiť preddavky na daň z príjmov, odklad daňovej exekúcie, odklad splácania úveru poskytnutému malému podnikateľovi a podnikateľovi – FO, a pod.)
- ↳ úprava finančnej podpory na zabezpečenie likvidity MSP prostredníctvom záruky zo strany Slovenskej záručnej a rozvojovej banky (SZRB) za úver poskytnutý komerčnou bankou alebo odpustenia poplatku za záruku za úver poskytnutý bankou
- ↳ možnosť pozastavenia živnosti aj na menej ako 6 mesiacov počas trvania mimoriadnej situácie
- ↳ zavedenie finančnej pomoci podnikateľským subjektom z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 (najmä príspevky na náhradu mzdy zamestnancov, resp. príspevky na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti pri SZČO)
- ↳ zavedenie dočasnej ochrany podnikateľov v súvislosti s nepriaznivými dopadmi pandémie ochorenia COVID-19 (ochrana pred veriteľskými návrhmi na konkurz, možnosti odkladu povinnosti podať sám na seba návrh na konkurz, atď.)
- ↳ úprava možnosti cestovných kancelárií odložiť zájazd a možnosti cestujúcich odmietnuť zájazd vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19
- ↳ úprava tzv. home-office počas obdobia pandémie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a počas dvoch mesiacov po ich odvolaní (možnosť nariadenia zo strany zamestnávateľa, možnosť vyžiadania zo strany zamestnanca)
- ↳ zavedenie balíka 115-tich opatrení s cieľom znížiť administratívne zaťaženie podnikateľského prostredia bez negatívneho vplyvu na rozpočet verejnej správy (tzv. lex korona)
- ↳ zjednodušenie poskytovania dotácií voči MSP na podporu ich podnikania
- ↳ zavedenie poskytovania dotácií na nájomné z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 pre podnikateľské subjekty
- ↳ zníženie administratívnej záťaže podnikateľov z dôvodu vypustenia povinnosti ohlasovania čísla účtu daňovému úradu
- ↳ zjednodušenie podnikania v oblasti podnikania autoškôl a zlepšenie kvality odbornej prípravy inštruktorov autoškôl

- ☞ zavedenie zmien v spotrebiteľskom práve – povinnosť mať reklamačný poriadok na prevádzkach sa nevzťahuje na zariadenia spoločného stravovania, lehota na reklamáciu začína plynúť až od prevzatia reklamovaného výrobku predajcom a v prípade menej závažného porušenia povinnosti môže orgán dozoru pred uložením pokuty vyzvať povinného na upustenie od protiprávneho konania a pod.
- ☞ upustenie od viacerých povinností podnikateľov v zmysle zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (napr. oznamovať údaje týkajúce sa zamestnancov vykonávajúcich prácu druhej kategórie)

Platnosť v roku 2020

Za rok 2020 boli prijaté nasledujúce, z pohľadu CLR z hľadiska vplyvov na MSP, **negatívne opatrenia**, ktorých účinnosť nastala/ne v roku 2021:

- ☞ zvýšenie sumy minimálnej mzdy z 580 € na 623 €, ako aj zavedenie nového spôsobu jej výpočtu (57 % priemernej mzdy spred dvoch rokov)
- ☞ zvýšenie výšky príplatkov pre zamestnancov za prácu v sobotu, v nedeľu a nočnú prácu
- ☞ zníženie okruhu subjektov uplatňujúcich si zníženú sadzbu dane z príjmov 15 % pre PO a SZČO, ktorých ročný príjem nepresiahne 49 790 €
- ☞ každoročné zvyšovanie odvodov pre SZČO vplyvom zvyšovania minimálneho vymeriavacieho základu, ktorý sa odvíja od výšky priemernej mzdy
- ☞ zrušenie oslobodenia od dane a odvodov pri 13. a 14. plate

A zároveň, za rok 2020 boli prijaté nasledujúce, z pohľadu CLR z hľadiska vplyvov na MSP, **pozitívne opatrenia**, ktorých účinnosť nastala/ne v roku 2021:

- ☞ ďalšie zúženie povinnosti overenia individuálnej účtovnej závierky audítorom (ďalšie navýšenie hraničných hodnôt celkovej sumy majetku, čistého obratu a priemerného počtu zamestnancov)
- ☞ zrušenie naviazania výšky príplatkov za prácu v sobotu, v nedeľu a v noci na výšku minimálnej mzdy
- ☞ zavedenie tzv. druhej šance pre FO a PO, ktoré si v lehote nesplnili povinnosti voči Sociálnej poisťovni a všeobecne zúženie povinností voči Sociálnej poisťovni (napr. zrušenie povinnosti odhlásiť sa z registra zamestnávateľov vedeného Sociálnou poisťovňou do ôsmich dní odo dňa, v ktorom podnikateľ nezamestnáva už žiadneho zamestnanca)
- ☞ zjednodušenie komunikácie so zdravotnými poisťovňami zavedením povinnej elektronickej komunikácie so zdravotnými poisťovňami
- ☞ zavedenie možnosti opravy základu dane pri nevyhľadávke (napr. ak je pohľadávka vymáhaná v exekučnom konaní a v priebehu 12 mesiacov od začatia exekučného konania nebola uspokojená)
- ☞ úprava regionálnej investičnej pomoci zmiernením podmienok pre nové investície a zavedením neskoršieho obstarávania investičného majetku, pričom povinnosť obstarania majetku sa predĺžila na 24 mesiacov a povinnosť ukončenia práce na 5 rokov
- ☞ zavedenie dočasnej ochrany podnikateľov na 3 mesiace s dodatočným predĺžením o ďalšie 3 mesiace, pričom počas jej trvania nemožno rozhodnúť o začatí konkurzného konania voči podnikateľovi, podnikateľ nemá povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok, a pod.
- ☞ zakotvenie lacnejšieho tzv. malého konkurzu pre podnikateľské subjekty s majetkom a záväzkami do 1 mil. eur s trvalejším charakterom aj mimo pandémie

4. ZÁVERY A ODPORÚČANIA

i. Obnovenie štandardného legislatívneho procesu so sociálnym dialógom

- Za účelom zabránenia značným hospodárskym škodám v nadväznosti na prijatie protipandemických opatrení bol v roku 2020 vo veľkej miere využívaný inštitút skráteného legislatívneho konania (celkovo až 59 krát), ktorý obišiel štandardný legislatívny proces založený na sociálnom dialógu a participácii všetkých dotknutých skupín obyvateľstva. Vo viacerých prípadoch však bolo využitie inštitútu skráteného legislatívneho konania nie úplne opodstatnené a nesúviselo s pandemickým vývojom, ako napr. v prípade schválenia 13. dôchodkov tesne pred parlamentnými voľbami vo februári 2020. V roku 2021 je teda nevyhnutné, aby sa využíval štandardný legislatívny proces s pripomienkovým konaním zahrňujúcim všetky skupiny zainteresovaných subjektov.

ii. Zvýšenie kvality materiálov predkladaných na posúdenie Stálej pracovnej komisii, najmä čo sa týka vyčísl'ovania vplyvov

- Ako v minulých rokoch, tak aj v roku 2020, pretrvával trend nedostatočnej kvantifikácie vplyvov materiálov predkladaných na posúdenie Stálej pracovnej komisii. V roku 2020 predkladatelia vyčísl'ili vplyvy na podnikateľské prostredie len v prípade 23 materiálov, čo pri 101 materiáloch s identifikovaným vplyvom na podnikateľské prostredie predstavuje niečo menej než 23 %. Pre objektívne zhodnotenie výšky novo zavedeného regulačného zaťaženia podnikateľského prostredia je nevyhnutné, aby predkladatelia uskutočnili minimálne hrubý odhad vplyvov v každom prípade, kedy je takýto odhad možný.

iii. Zvýšenie kvality poslaneckých návrhov zákonov prostredníctvom rozšírenia povinnosti vypracovať doložku vybraných vplyvov a príslušné analýzy vplyvov, ako aj zamedzením tzv. poslaneckých „prílepkov“

- Postup, ako aj obsahové náležitosti predkladaných materiálov podľa Jednotnej metodiky, sa vzťahujú len na prípravu vládnych návrhov. Poslanecké návrhy zákonov sú podľa zákona o rokovacom poriadku NR SR povinné obsahovať výlučne paragrafové znenie a dôvodovú správu. Nakoľko v roku 2020 tvorili poslanecké návrhy zákonov takmer štvrtinu všetkých zákonov schválených v NR SR, je nevyhnutné, aby sa novelizoval rokovací poriadok NR SR a aby aj poslanecké návrhy zákonov obsahovali doložku vybraných vplyvov a príslušné analýzy vplyvov, vrátane vyčísl'enia celkových nákladov a prínosov.

iv. Zvýšenie miery dodržiavania zásad lepšej regulácie (one in – one out, preskúmanie účelnosti, vyhodnotenie gold-platingu, etc.)

- Zásady lepšej regulácie boli v prípade materiálov predložených na posúdenie Stálej pracovnej komisii dodržiavané len veľmi formálne. Len minimum materiálov malo uvedený presný dátum preskúmania účelnosti (tzv. sunset klauzula), alternatívne riešenia boli prezentované výlučne v podobe ponechanie súčasného stavu (teda tzv. nulového variantu) a vyhodnotenie efektu gold-platingu v prípade transpozície európskych smerníc sa v mnohých prípadoch obmedzilo na konštatovanie predkladateľa, že návrh nejde nad minimálny rámec vyžadovaný legislatívou EÚ. Takisto len niečo viac ako štvrtina materiálov s vplyvom na podnikateľské prostredie nadobudla účinnosť k 1. januáru kalendárneho roka. Na základe vyššie uvedeného je teda nevyhnutné, aby predkladatelia legislatívnych návrhov dbali na dodržiavanie zásad lepšej regulácie, ktorými minimalizujú záťaž na podnikateľské prostredie.

Vysvetlenie základných/klíčových pojmov

- **Gold-plating** - predstavuje nadmernú a neopodstatnenú aproximáciu právnych predpisov Slovenskej republiky právnym predpisom Európskej únie, t.j. prijímanie prísnejších zákonov ako stanovuje EÚ.
- **Jednotná metodika** – predstavuje dokument, ktorý stanovuje postup ministerstiev, ostatných orgánov verejnej moci a združenia na podporu MSP, ktorého záujmom a poslaním je podpora a rozvoj MSP v SR, pri posudzovaní vplyvov materiálu na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálnych vplyvov, vplyvov na životné prostredie, vplyvov na informatizáciu spoločnosti a vplyvov na služby verejnej správy pre občana, ktorý bude predložený do medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády SR.
- **Lepšia regulácia** – predstavuje súhrn ex ante a ex post nástrojov a procesov na zlepšenie tvorby politik a právnych predpisov. Lepšia regulácia stanovuje centrálné štandardy, pravidlá a ciele, vďaka ktorým sa legislatíva či regulácie pripravujú, posudzujú, schvaľujú, implementujú, vyhodnocujú a upravujú s cieľom zlepšenia transparentnosti právnych predpisov.
- **Sunset klauzula** – predstavuje ustanovenie o účinnosti a účelnosti právneho predpisu (zákonov, vyhlášok a pod.) pri napínaní stanovených cieľov. V prípade, že nedochádza k naplneniu požadovaného cieľa, je potrebné prijaté riešenie prehodnotiť a následne upraviť, príp. zrušiť.

- **One in – one out** – mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov. Predkladateľ materiálu na rokovanie vlády alebo na rokovanie Stálej pracovnej komisie je povinný za každé zvýšenie nákladov podnikateľského prostredia (IN) znížiť náklady podnikateľského prostredia (OUT) aspoň v rovnakej výške. Za každé jedno euro novej záťaže je teda potrebné navrhnúť zníženie záťaže aspoň v rovnakej hodnote.
- **Priame finančné náklady** – predstavujú náklady regulácie, ktoré pozostávajú predovšetkým z daní, odvodov, ciel a poplatkov a ktoré znáša priamo dotknutý subjekt (poplatník).
- **Nepriame finančné náklady** – predstavujú náklady, ktoré musí dotknutý subjekt (podnikateľ) vynaložiť na účely zabezpečenia súladu napr. výrobu, služieb, interných procesov, vybavenia prevádzky s požiadavkami regulácie. Ide napr. o náklady na zabezpečenie pitného režimu zamestnancov či náklady na vybavenie prevádzky elektronickou registračnou pokladňou. Medzi nepriame finančné náklady patria aj príplatky k mzde, príspevky zamestnancom, cestovné náhrady, stravné a pod.
- **Administratívne náklady** – predstavujú nákladové vyjadrenie času, ktorý strávi dotknutý subjekt (podnikateľ) realizáciou konkrétnych činností v súvislosti s dodržiavaním regulačných povinností, resp. pri plnení informačnej povinnosti. Patria sem aj administratívne náklady súvisiace so samotným oboznamením sa s novou reguláciou a jej implementáciou.
- **Test MSP** (Test vplyvov na malé a stredné podniky, resp. SME Test) je procesný postup - analýza, zohľadňovanie a testovanie vplyvu právnych predpisov na MSP, ktorého výsledkom je Správa o výsledkoch testu MSP ako povinná príloha analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie. Test MSP je buď vypracovávaný v rámci legislatívneho procesu, a to medzi prebiehajúcimi konzultáciami s podnikateľskými subjektmi a predložením navrhovaného materiálu do predbežného pripomienkového konania (ex ante) alebo je vypracovávaný ako hodnotenie a kvantifikácia vplyvov už schválenej a účinnej legislatívy na MSP (ex post). Test MSP zvyčajne pozostáva z konzultácií so zástupcami MSP, z predbežného posúdenia ovplyvnených podnikateľských subjektov, z merania vplyvu regulácie na MSP a z posúdenia alternatívnych možností a zmierňujúcich opatrení na MSP.
- **Small Business Act** (zákon o malých a stredných podnikoch) je iniciatíva EÚ na podporu malého a stredného podnikania, ktorá predstavuje komplexný rámec opatrení pre MSP s cieľom zabezpečiť ich udržateľný rast a konkurencieschopnosť na globálnom trhu. Tento akt po prvýkrát ustanovuje komplexný politický rámec pre EÚ a jej členské štáty prostredníctvom súboru 10 zásad, ktoré majú uľahčiť pochopenie a implementáciu politik na úrovni EÚ i členských štátov. Cieľom týchto princípov je odstrániť prekážky, ktoré malým a stredným podnikom bránia v raste a zvyšovaní konkurencieschopnosti a zabezpečiť podmienky pre tvorbu pracovných miest v sektore MSP.
- **Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov** bola zriadená k 1. októbru 2015. Jej úlohou je poskytovať metodickú podporu spracovateľom doložky a analýz vybraných vplyvov v priebehu ich spracovania, posudzovať kvalitu procesu posudzovania vplyvov, kvalitu vypracovania doložky a analýzy vybraných vplyvov (ku ktorým vypracúva stanovisko v rámci predbežného pripomienkového konania a záverečného posúdenia vybraných vplyvov), a oboznamovať predkladateľa so stanoviskom k doložke a analýze vplyvov. Komisia sa nevyjadruje k vecnej stránke materiálu, ale posudzuje predkladané návrhy z hľadiska vplyvov na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie (vrátane testu malých a stredných podnikov), sociálnych vplyvov, vplyvov na životné prostredie, vplyvov na informatizáciu spoločnosti a vplyvov na služby verejnej správy pre občana.
- **Skrátené legislatívne konanie** - za mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody, Národná rada sa môže na návrh vlády uznieť na skrátanom legislatívnom konaní o návrhu zákona. V skrátanom legislatívnom konaní sa nemusia dodržať procesné lehoty stanovené rokovacím poriadkom NR SR (napr. návrh zákona sa nemusí zverejniť na webovom sídle NR najmenej 15 dní pred schôdzou, na ktorej sa uskutoční jeho prvé čítanie; neuplatňuje sa 30 dňová lehota na prerokovanie návrhu zákona vo výboroch a pod.)

WWW.LEPSIEZAKONY.SK

SLOVAK | BUSINESS | AGENCY

SLOVAK BUSINESS AGENCY | KARADŽIČOVA 2 | 811 09 BRATISLAVA 2

Zakladatelia Slovak Business Agency

